

Església de Sant Vicenç del Castell

Lluçà

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Sector central del terme municipal
Emplaçament A 1500 metres per pista forestal de la carretera BV-4341, punt quilomètric 13'900

Coordenades:

Latitud: 42.05499
Longitud: 2.04034
UTM Est (X): 420591
UTM Nord (Y): 4656327

Classificació

Número de fitxa 08109 - 8
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Romànic
Segle XI-XII
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: Normes Subsidiàries de Planejament de Lluçà, 2001
Número inventari Sí, IPA. 1102
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.: 08108A012000360000BP
Fitxes associades:
[Castell de Lluçà](#)
Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs

Descripció

L'església de Sant Vicenç es troba situada dalt del turó del castell de Lluçà, vers la seva banda nord-est, a pocs metres del que fou la fortalesa. L'església és un edifici d'una nau de planta circular, amb el cantó de llevant format per un segment rectilini, on s'obre un absis semicircular, precedit d'un plec simple. Té un diàmetre de 6 metres i mig i una alçada en el seu centre de 5 metres. Del portal al fons de l'absis amida 8,5 metres. La nau és coberta amb una cúpula totalment circular i l'absis amb volta de quart d'esfera. L'edifici està construït amb petits carreus de pedra sorrenca trencats a cops de martell, agafats amb abundant morter de calç, i de mides regulars formant filades uniformes entre les quals se situen alguns blocs més grossos. Tots els seus paraments són orfes de qualsevol ornamentació. Un xic més amunt de la meitat de l'alçada de la rotonda s'aprecia un canvi d'aparell que en alguns punts és marcat per una filada de lloses planes, que tot i seguint les mateixes característiques de la part inferior, es diferencia per tractar-se de carreus més grossos, que han estat col·locats de llarg, entre els quals hi ha, en alguns llocs, lloses de través a manera de tascons. Aquest canvi d'aparell es creu que respon més a una represa d'obra que no pas a cap altre motiu. La porta, oberta amb arc de mig punt, se situa a ponent; al cantó de migdia, prop de l'obertura de l'absis i al fons d'aquest a llevant s'obren dues finestres de doble esqueixada.

Observacions:

Es tracta d'un dels millors i escassos models d'església romànica rotonda de Catalunya. Se'n conserven sis de senceres i tres de mutilades.

Història

L'església de Sant Vicenç del Castell es trobava situada dins l'antic terme i junt al clos del castell de Lluçà i no degué passar de capella castellera dels senyors del castell. El castell de Lluçà apareix documentat el 905 quan fou consagrada l'església de Santa Maria, que es trobava dins el terme del castell de Lluçà. En aquest moment l'església de Sant Vicenç no devia trobar-se dempeus, car no apareix entre les sufragànies unides a Santa Maria. La primera notícia de l'existència de l'església de Sant Vicenç es troba el 988 quan es jurà el testament sacramental de Sunifred I, senyor del castell de Lluçà, sobre l'altar de sant Vicenç, màrtir, l'església del qual es trobava al comtat d'Osona, junt al castell de Lluçà al qual deixava tretze ovelles. El 1006 es féu un jurament semblant en el mateix lloc pel testament del fill de l'anterior, Guisad I, també senyor del castell. A partir de l'any 1236 apareix l'existència d'un sacerdot beneficiat, encarregat del culte de l'església. A principi del segle XV començà el declivi de la capella que anava unit al del castell; el seu benefici s'havia traslladat a la canònica de Santa Maria i unit al de santa Margarida; el canonge que tenia al seu càrrec aquest altar, tenia, al mateix temps, cura de l'església del castell. Amb la decadència del a canònica regular vingué la fi del culte a la capella de Sant Vicenç, així quan el 1685 la visità el bisbe Antoni Pasqual, si bé encara hi trobà un petit retaule dedicat a Sant Vicenç, comprovà com l'edifici ja no servia pel culte. La situació d'abandó secular de tres-cents anys va fer que malgrat la seva solidesa l'edifici es degradés considerablement. L'any 1987 s'iniciaren les obres de la primera fase de restauració de l'església per l'arquitecte de Vic, Manel Anglada, a compte de la Generalitat de Catalunya. En la restauració final es consolidà el temple i es construí una nova teulada.

Bibliografia

- AADD (1984) *Catalunya Romànica. Osona*. Volum II. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- BURON, V. (1977) *Esglésies romàniques catalanes*. Barcelona: Artestudi Edicions.
- FONT, D. (1992) *Resum històric de les parròquies de l'arxiprestat del Lluçanès* (inèdit).
- GAVIN, J.M^a (1985) *Inventari d'esglésies*. Barcelona: Arxiu Gavín.
- PLADEVALL, A. (1997) *Santa Maria de Lluçà. Antiga canònica agustiniana*. Torelló: Impremta Sellarès.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT DE CULTURA (2008) *Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya (Lluçà)*.

